

סיכום ישיבה עם משרד האוצר בנושא חוק המים

תאריך הישיבה: יום שלישי 06.08.2024.

משתתפים: משרד האוצר: איליה כץ, עידו מור וליהי צלאל. מים לישראל: איתן ברושי, אורן עמיאל ומתן רז – בירן. משקי הנגב: אורי נעמתי וירון גרימברג. התאחדות חקלאי ישראל: אורי דורמן ואילנה דרור.

משרד האוצר:

איליה פתח את הישיבה והסביר שמשרד האוצר חושב שרשות המים ומועצת רשות המים הם גופים הטרוגניים ואמונים על הצד המקצועי של נושא המים. משרד האוצר חושב שהאתגר שהכי נכון להתמודד איתו כעת זה להשקיע בפיתוח מערכות טיהור והולכה למי הקולחים שצפויים להיות עד שנת 2050 במחיר סביר שיצדיק את ההשקעה ושיבטיח שהחקלאים ינצלו את המים האלה.

חייבים לטפל במחיר וגם לטפל בכמות.

לרשות המים ולמשרד האוצר יש שתי תכניות להגדיל את היצע המים המושבים:

- רשת הולכה בין אזורית של מי קולחים. מתוכננת השקעה של 5 מיליארד ₪. זו תכנית שמסתכלת עשרות שנים קדימה.
- מפעל תעשייתי בשפד"ן – תוספת של 150 מיליון קוב לדרום. גם תכנית בסדר גודל משמעותי של מיליארד ₪ למפעל ועוד מיליארד ₪ להולכה.

אם נצליח ליישם את שני הדברים האלה בלוחות זמנים סבירים – זה יביא רווחה לחקלאים ולחקלאות.

ליהי הציגה את הנקודות שהאוצר מתייחס אליהם בהצעת החוק שהוגש:

- משרד האוצר לא חושב שנכון ששר החקלאות יקבע את מחיר המים לחקלאות.
 - משרד האוצר לא חושב שנכון שמחיר השפד"ן יקבע בחקיקה. זה עלול להביא לעצירה של פיתוח משק מי הקולחים ומים לחקלאות.
 - לדעת האוצר לא נכון לקבוע את כלל מחירי המים לחקלאות בחקיקה.
 - לדעת משרד האוצר נכון להכניס לחוק את סוגיית ההקצאות של המים. היום יש בעיות באופן ההקצאה. שיטת ההקצאה הנוכחית מיושנת ונוקשה. חייבים לחשוב איך לשנות את המנגנון הזה. המכסות נולדו ממחסור ולא ממה שהו אחר. המנגנון של המכסות מייצר הרבה מאוד בעיות.
- אורי דורמן: מתנגדים בתוקף להיכנס לנושא הזה של מכסות והקצאות. יש פה עניין של קרקע ומים ומשטר הנחלות. עדיף לא להיכנס לנושא הזה כעת.

ברושי: אין חריגה בכמות הכוללת של מים לחקלאות.

אוצר: נושא ההקצאות מגדיל את האי שוויון בקרב החקלאים.

הדבר המשמעותי ביותר לחקלאים – זה המחיר!!

12 אוגוסט 2024

הוצגה עמדת נציגי החקלאים: משנת 1970 החקלאות צורכת 1.2 מיליארד קוב מים. מה שמשנתה זה התמהיל. זה מדהים שהכמות לא השתנתה משנת 1970!! מחצית מהמים הם מים מושבים ונשארו על 4 מיליון דונם. מה שהשתנה זה מחיר המים.

כל השימוש בעבר היה במים שפירים ועכשיו מרבית השימוש הוא במי קולחים, וזה הפך לסוג המים הכי הכי מבוקשים. ניתן הסבר לעמדת החקלאים בנוגע למחירי המים לאזורים נעדרי חלופה שבחלק מהם לא קיימת תשתית של אספקת מי קולחים ולא תהיה בהם תשתית, מדובר על כ-130 מיליון מ"ק של מים שפירים. ובאזורים נוספים שתהיה בהם בעתיד תשתית של אספקת מי קולחים בטווח הארוך ועד אז יש להתייחס אליהם כחלק מהאזורים נעדרי החלופה מדובר על כ-50 מיליון מ"ק.

החלטה בנוגע לאזורים אלה שכולם הם אזורים פריפריאליים היא החלטה של מדיניות ממשלתית כדוגמת חוק הגליל לענף הלול שהוא תוצאה של החלטת ממשלה שעברה חקיקה בכנסת ומיושמת כבר למעלה מ-20 שנה. לא סביר שכושר התחרות של החקלאים שנמצאים באזורים נעדרי חלופה יפגע בגלל שאין להם מי קולחים. ביחוד היום צריך לתת פתרון לסוגיה זו.

החקלאות לא צריכה לשלם את עלויות הפיתוח של משק המים לבית (התפלה) החקלאות לא צריכה לשלם את טיהור מי הקולחים בהתאם לעקרון של "המזהם משלם" הוצאות עלות "השבחה", (רכיב עלות שהוא של מים לשתייה בלבד) מהתעריף של השפד"ן, רכיבים שלא אמורים להיות בה.

השקעות בסדר גודל לאומי בפיתוח משק המים צריכות להיות ממומנות לא רק ע"י מחיר המים אלא גם ע"י תקציב המדינה. הפסקת העמסה על החקלאות של עלויות לאומיות נוספות שאינן משרתות אותה, כמו עלויות "בטחון מים" ועלויות הספקת המים לממלכת ירדן.

בנוסף, לאור התעלמותה של רשות המים מסעיפים בחוק המים, נידרש פיקוח פרלמנטרי על קביעת מחירי המים מכל הסוגים.

לסיכום הישיבה:

מציעים להמשיך את הדיבור בנושאים העיקריים. חבל שהשיח לא התקיים קודם. יש בהחלט אפשרות שנוכל להתקדם ולהגיע להסכמות בעיקר על בסיס העיקרון של "המזהם משלם" במי הקולחים. יש פחות הסכמות בתחום של מחירי המים באזורים נעדרי חלופה, אבל גם בנושא זה יש סיכוי להגיע להסכמות. ישיבה תיקבע בקרוב מאוד להמשך השיח.

סיכמה: אילנה דרור

